

Miliony złotych na kształcenie zawodowe w województwie

Od lat samorząd województwa opolskiego przeznaczają ogromne pieniądze na lepsze dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy. Poprawia się m.in. baza praktycznej nauki zawodu, firmy otwierają swoje drzwi przyszłym młodym pracownikom. Szkoły wsłuchują się w potrzeby pracodawców, a pracodawcy chętnie uczestniczą w życiu szkoły. Te działania będą kontynuowane przez kolejne lata.

Jak zauważa marszałek województwa opolskiego **Andrzej Buła**, szkolnictwo zawodowe cieszy się sporym zainteresowaniem. – Przed nami kolejna edycja programu, dzięki któremu będzie możliwe dalsze unowocześnianie szkół, zagwarantowanie uczniom staży i wyjazdów m.in. na targi branżowe. Stworzyliśmy politykę wokół szkolnictwa zawodowego.

Od 2007 roku
234 000 000 zł na rozwój szkolnictwa zawodowego w województwie opolskim

Do roku 2014:

- **34** szkoły zawodowe objęte wsparciem
- **23 800** uczniów skorzystało z nowej infrastruktury szkolnej
- **6 102** uczniów wzięło udział w praktykach i stażach zawodowych
- **112** szkół i placówek kształcenia zawodowego zrealizowało programy rozwojowe

Dotychczasowe zaangażowanie pomaga nam na przygotowaniu atrakcyjnego programu na przyszłość. Powinniśmy zarządzać oczekiwaniami młodych ludzi, ale i doksztalać nauczycieli – wyjaśnia marszałek i dodaje, że do tej pory na szkolnictwo zawodowe

przeznaczono z funduszy unijnych ponad 234 miliony złotych.

W województwie opolskim udało się wypracować „trójpak szkolnictwa zawodowego”. Jednoczy on we wspólnym interesie jednostki prowadzące projekty, przedsiębiorców i szkoły. **Lestaw Tomczak**, dyrektor Regionalnego Zespołu Placówek Wsparcia Edukacji przypomina, że dotychczas jego jednostce udało się zrealizować sześć dużych projektów na łączną kwotę ponad 33 miliony złotych. – Mają one kilka filarów. To wyposażenie szkoły, doksztalanie nauczycieli, powołanie klubu szkół zawodowych i niezwykle ważne umożliwienie uczniom stałego kontaktu z pracodawcą. Dotychczas z programu „Opolskie szkolnictwo zawodowe bliżej rynku pracy” skorzystało 13 tysięcy

uczniów, ponad 2 tysiące uczestniczyło w stażach. Doposażone były laboratoria i warsztaty. Za milion złotych udało się utworzyć pracownie chemiczne i fizyczne, zorganizowano 40 wyjazdów studyjnych, w tym na targi branżowe. – Uczniowie rozwijają się, mają możliwość pracy na profesjonalnych urządzeniach. To właśnie dzięki stażom zapoznają się z praktycznymi realiami pracy, nowymi technologiami, poznają swoich przyszłych pracodawców, uczą się w praktyce, jaki zawód będą wykonywali – dodaje Tomczak.

założyć jeszcze więcej klas patronackich. Do tej pory taką współpracę szkół udało się nawiązać z trzema firmami.

W ramach projektu wspierane i realizowane będą także kursy dla instruktorów praktycznej nauki zawodu, szkolenia dla nauczycieli przedmiotów zawodowych, studia podyplomowe i kursy nadające uprawnienia do nauczania przedmiotów zawodowych. Warto zaznaczyć, że poprzednia edycja projektu została oceniona jako najlepszy w kraju projekt dla szkolnictwa zawodowego i ma szansę zostać doceniona jako jedna z najlepszych praktyk w Europie.

Roland Wrzeciono z Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki dodaje, że najważniejsza jest współpraca instytucji zajmujących się edukacją z przedsiębiorcami, a OCRG tę współpracę ułatwia. – Realizujemy m.in. kursy zawodowe i zajęcia. Jest to odpowiedź na zapotrzebowanie firm – dodaje. W programie powstały m.in. zespoły kreatywnego myślenia, które zgromadziły ponad 200 uczniów. Rozwiązywali oni zadania, zadane przez przedsiębiorców. Trzecia edycja projektu pomoże

Karolina Kondracka, Piotr Wrona

„Opolskie szkolnictwo zawodowe bliżej rynku pracy III” – to 36 900 000 złotych na lata 2018-2022

- wszystkie szkoły zawodowe we wszystkich powiatach –
- modernizacja **51** pracowni warsztatowych
- kursy zawodowe dla **3 000** uczniów
- **5 000** uczniów na stażach i praktykach zawodowych
- **5 000 000 zł** na stypendia dla najlepszych uczniów

Są unijne pieniądze na wymianę starych pieców

Dziś uchwały anty-smogowe obowiązują na terenie dziewięciu województw. Opolskie było trzecim regionem, w którym taką uchwałę przyjęto. Teraz w województwie wprowadzamy pilotażowy program wsparcia wymiany indywidualnych źródeł ciepła. Właśnie został ogłoszony nabór projektów.

Chodzi przede wszystkim o przyłączenie gospodarstw indywidualnych do sieci ciepłowniczej bądź gazowniczej lub wymianę przestarzałych pieców na nowe. Marszałek Andrzej Buła podkreśla, że ten pilotaż wprowadzany jest po szerokich konsultacjach w całym regionie. – Mamy na ten cel w Regionalnym Programie Operacyjnym trzy miliony euro, ale zakładamy, że montaż finansowy takich projektów będzie się składać z trzech równych części – informuje. Pierwszą stanowić będą pieniądze unijne z urzędu marszałkowskiego, drugą – pieniądze gminy, trzecią – wkład mieszkańców, czyli właścicieli gospodarstwa, którzy zechcą stare piece wymienić. – To oznacza, że nasze trzy miliony euro wygenerują inwestycje o wartości 9 mln euro – podkreśla marszałek.

Wymiana starych, nieekologicznych pieców pozwoli na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń wokół nas (fot. Pixabay)

Antoni Konopka,
członek zarządu
województwa
opolskiego:

- Byliśmy jednym z pierwszych województw, które podjęły tzw. uchwały anty-smogowe. Długo zabiegaliśmy także o to, żeby

znaleźć pieniądze, które pomogą mieszkańcom regionu w wymianie starych i nieekologicznych pieców na nowe. Udało się i w październiku ruszymy z pilotażem, a w roku 2019 będą kolejne pieniądze unijne na wymianę kotłów i termomodernizacje. Ale wiele zależy również od polityki rządu, związanej przede wszystkim z regulacją cen gazu, energii elektrycznej i oleju. Jeśli będą one konkurencyjne w stosunku do cen węgla, wiele osób zdecyduje się zmienić źródło energii.

Pieniądze unijne będą przekazywane w formie dotacji, natomiast nie ma w RPO ograniczeń, dotyczących źródła wkładu własnego mieszkańców. W pierwszej kolejności fundusze będą

kierowane do tych gmin, gdzie jakość powietrza jest najgorsza. Gminy muszą oszacować swoje potrzeby w tym zakresie. Aby mieszkańcy gmin mogli z tych pieniędzy skorzystać, muszą

Co trzeba wiedzieć?

Nabór wniosków o dofinansowanie projektów dla działania 5.5 Ochrona powietrza Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014-2020

Termin:
od 3 do 10 grudnia 2018 r.

Kto może składać wnioski?

O dofinansowanie w ramach konkursu mogą się ubiegać:
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia;
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego.

Na co można otrzymać dofinansowanie?

- Na wymianę indywidualnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (w przypadku budynków jednorodzinnych) oraz we wspólnotach

mieszkaniowych (w przypadku budynków wielorodzinnych) na źródła ciepła bardziej ekologiczne,

- Na likwidację indywidualnych źródeł ciepła w celu przyłączenia do sieci ciepłowniczych lub sieci gazowych.

Finanse

- Maksymalny poziom dofinansowania projektu - **34%**
- Ogólna pula przeznaczona na dofinansowanie projektów - **12 000 000 PLN**

Szczegóły – na stronie <http://rpo.opolskie.pl/?p=31858>

mieć oceny energetyczne budynków (co ważne - nie audyty energetyczne, które są znacznie bardziej kosztowne).

Szczegółowe zasady ubiegania się o te pieniądze można znaleźć w dokumentacji konkursowej naboru takich projektów, który został ogłoszony na stronie rpo.opolskie.pl. Sam nabór projektów planowany jest na grudzień tego roku, jego rozstrzygnięcie –

na kwiecień 2019.

Jak ocenia Tomasz Hanzel z Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych UMWO, mieszkańcy będą mogli składać wnioski do gminy, której projekt otrzyma dofinansowanie, w maju bądź czerwcu przyszłego roku – tak, aby zdążyć przed kolejnym sezonem grzewczym.

Violetta Ruszczewska

Trzeba zbadać, co zanieczyszcza powietrze

Z Małgorzatą Wysocką z Głównego Instytutu Górniczego, specjalistką w Śląskim Centrum Radiometrii Środowiskowej rozmawia Piotr Wrona.

Czy można przeliczyć wydatki na ochronę środowiska?

- Wszystko jest przeliczalne. Liczba palenisk domowych razy koszt wymiany pieców na nowoczesne, daje nam konkretną kwotę. Dbałość o czyste powietrze należy jednak traktować kompleksowo i zastanowić się, jaki element w danym mieście

najbardziej zagraża powietrze. W ramach projektu Euroregionu Silesia będziemy starali się kompleksowo zbadać, co dokładnie wpływa na zanieczyszczenie.

Nasze wyobrażenia często są odległe od wyników badań. Programem obejmujemy województwo opolskie, a Opole jest naszym partnerem. Badania prowadzone są też na Śląsku, w Czechach i Słowacji.

Co przyniosą Państwa badania?

- Zbieramy dane do jak najlep-

szego oszacowania ryzyka zanieczyszczenia. Tworzymy elastyczny program, który pozwoli modelować działania na przyszłość. Dzięki temu będziemy dokładnie wie-

dziedź, co się wydarzy, gdy wyeliminujemy ruch samochodów z centrum danego miasta, albo jak wpłynie na środowisko wymiana pieców czy likwidacja kotłowni. Jak to wpłynie na nasze zdrowie. Szczegółowo będziemy wiedzieć, jak dana fabryka wpływa na pogorszenie jakości powietrza. Do współpracy za-

praszamy ekspertów. Chcemy też wiedzieć, jak zmiany wpłyną na zachowania mieszkańców. Chcemy dać narzędzie ludziom, którzy mają wpływ na kształtowanie prawa, postaw społecznych, którzy są w stanie swoim autorytetem wpływać na zachowania mieszkańców.

Jest to program wspólny dla przygranicznych regionów Polski i Czech....

- Smog nie zna granic. Dlatego im większy obszar obejmujemy badaniami, tym lepiej. Do tej pory robiliśmy badania w Raciborzu i w czeskiej Karwinie. Sprawdzaliśmy, jak wysoko uno-

szą się zanieczyszczenia i przez jakie czynniki są emitowane. Przez wiele lat było przeświadczenie, że zanieczyszczenia napływają szczególnie z regionów przemysłowych. Nie zawsze potwierdza się wyobrażenie, jakie mieliśmy na ten temat. Polska ma duży wkład w zanieczyszczenie powietrza pochodzące z niskiej emisji czyli domowych palenisk. Czesi z tym problemem dawno sobie już poradzi. Przeszli palić złej jakości węglem. Jednocześnie, to właśnie nasi sąsiedzi mają dużą emisję emitowaną z wysokich kominów, np. hutniczych.

Nowe impulsy, czyli z kulturą po torach

Kulturalne nazwy pociągów widoczne są zarówno na zewnątrz, jak i w środku nowych Impulsów

Jest ich już siedem, ale dwa ostatnie są wyjątkowe, bo jeden to Teatr im. Jana Kochanowskiego, a drugi – Filharmonia Opolska. Tak się nazywają i promują opolską kulturę. Wszystkie kupione przez urząd marszałkowski Impulsy wożą już pasażerów.

Nowoczesne pociągi typu Impuls kupił samorząd województwa opolskiego w Nowym Sączu, w ramach projektu unijnego „Opolskie mobilne”. Pięć z nich wozi podróżnych PolRegio na najbardziej obciążonej i najważniejszej linii w regionie, obsługującej około 50%

wszystkich podróży kolei regionalnej w województwie opolskim – pomiędzy Kędzierzynie-Koźlem, Opolem, Brzegiem i Wrocławiem oraz na trasie Kędzierzynie-Koźle – Racibórz. Województwo opolskie, jako pierwsze w Polsce przeprowadziło przetarg na zakup pociągów

w perspektywie finansowej na lata 2014-2020. Dzięki temu otrzymało bardzo dobrą cenę całego zamówienia. Tzw. zamówienie gwarantowane dotyczyło pięciu pociągów, a zgodnie z umową samorząd województwa zagwarantował sobie możliwość skorzystania z zamówienia dodatkowych dwóch Impulsów za tę samą cenę. W sumie za siedem nowoczesnych pociągów zapłaciliśmy niespełna 90 milionów złotych.

Dwa ostatnio kupione pociągi jeżdżą już z Opola do Strze-

Szymon Ogłaza,
członek zarządu
województwa
opolskiego:

- Jesteśmy zadowoleni z dotychczasowej pracy naszych Impulsów a wiem, że

pasażerowie również sobie je chwala. Umowa z Ne-wagiem dotyczyła zakupu pięciu pociągów z opcją na dwa dodatkowe. Pierwsze pięć zestawów kupiliśmy na tak dobrych warunkach, że z zaoszczędzonych pieniędzy dokupiliśmy jeszcze dwa dodatkowe. Chcemy aby promowały nasze województwo i instytucje kultury, a Komisja Europejska zgodziła się na to, żeby mogły one jeździć także w kierunku Strzelec Opolskich, Gliwic i Zawadzkiego.

lec Opolskich i Gliwic oraz do Zawadzkiego i z powrotem. Kosztowały około 24 milionów złotych. Zostały ochrzczone nazwami wojewódzkich instytucji kultury, bo tę kulturę będą promować. Można będzie w nich znaleźć m.in. aktualny repertuar opolskiego teatru czy filharmonii.

Elektryczne Impulsy należą do najnowocześniejszych tego typu pojazdów na polskim rynku. Przystosowane zostały do prędkości maksymalnej 160

kilometrów. Producent wyposaża je w nowoczesny układ napędowy i hamulcowy, klimatyzację, nowoczesną informację pasażerską w systemie audio-video, monitoring, 176 miejsc siedzących (fotele pasażerskich z gniazdkami elektrycznymi AC 230V), bezpłatne Wi-Fi. Są przystosowane do przewozu osób z ograniczoną zdolnością ruchową i do przewozu rowerów.

Violetta Ruszczewska

W Ligocie Turawskiej już po remoncie

To zakończenie kolejnej inwestycji na drogach wojewódzkich w powiecie opolskim. To był konieczny remont zniszczonego odcinka, ale w sumie, od 2017 roku, w powiecie przebudowano bądź całkowicie zmodernizowano ponad 58 kilometrów dróg. Powstały – bądź powstają – w sumie 42 kilometry ścieżek rowerowych.

Pomiędzy Kadłubem Turawskim a Ligotą Turawską na drodze wojewódzkiej nr 463 kierowcy jeżdżą już po nowej nawierzchni. W ramach remontu za ponad półtora miliona zł zlikwidowano

tzw. przełomy drogowe i wyrwy, przebudowano przepust i wykonano nowoczesne oznakowanie poziome, jest oczywiście nowy asfalt.

- Poza dużymi przebudowami traktów wojewódzkich, nie zominamy o bieżącym utrzymaniu dróg i nawierzchni. Tu była konieczna pilna naprawa, bo droga była naprawdę w fatalnym stanie technicznym – mówi **Szymon Ogłaza**, członek zarządu województwa i dodaje, że pieniądze na ten cel pochodziły z budżetu województwa.

Duże inwestycje na drogach wojewódzkich powiecie opolskim

- rozbudowa dwóch odcinków drogi 461 w Kup za **23,8 mln zł**

- budowa odcinka drogi 414 na odcinku Górki –Winów za **2,5 mln zł**
- rozbudowa drogi 414 na odcinku Przysiecz - Dzików za **16,8 mln zł**
- przebudowa drogi 414 na odcinku Dzików - Smolarnia za **9,9 mln zł**
- rozbudowa drogi 414 na odcinku Górki - Chrzęszczyce za **3, 7 mln zł**
- rozbudowa drogi 405 na odcinku Niemodlin-Wydrowice za **10,9 mln zł**
- przebudowa drogi 405 wraz z budową ścieżki pieszo-rowerowej w Wydrowicach za **4 mln zł**
- przebudowa wiaduktu w Bor-kach za **8,3 mln zł**
- rozbudowa drogi 459 w Naroku za **6,6 mln zł**
- rozbudowa drogi 435 w Mechanicach za **4,2 mln zł**
- budowa ścieżki rowerowej wraz z przebudową drogi 457

Nowa nawierzchnia drogi w Ligocie Turawskiej

- w Chróścicach za **2,7 mln zł**
- rozbudowa drogi r 463 na odcinku Krasiejów – Mnichus za **6,7 mln zł**
- budowa chodnika, wraz z poszerzeniem jezdni w ciągu drogi 463 w Antoniowie za **2,2 mln zł**
- rozbudowa drogi i przebudowa mostu na drodze 458 w Kolonii Popielowskiej za **2,6 mln zł**
- budowa chodnika, i kanalizacji

- deszczowej w ciągu drogi 457 w Starych Siołkowicach za **2,3 mln zł**
- budowa mostu na drodze 457 w Starych Kolniach za **2,4 mln zł**
- rozbudowa drogi 458 w Popielowie za **2,8 mln zł**
- rozbudowa drogi 423 w Przyworach za **4,9 mln zł**
- rozbudowa drogi 405 w Kątach Opolskich za **2,8 mln zł**

Prószkowska pomologia będzie służyła biznesowi

Około 30 mln złotych dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego ożywi prószkowską pomologię. Wkrótce zostanie rozstrzygnięty przetarg na prace budowlane związane z powstaniem Centrum Badawczo-Rozwojowego Uniwersytetu Opolskiego.

Nowoczesna infrastruktura, laboratoria, poletka uprawne na terenach dawnej Królewskiej Akademii Nauk - tak w przyszłości będzie wyglądać centrum badawczo-rozwojowe Uniwersytetu Opolskiego. Dodatkowo, w samym Opolu, powstanie budynek, w którym będą prowadzić swoje prace naukowcy. Całkowita wartość projektu to ponad 42,8 mln zł, z czego dofinansowanie unijne to około 30 mln zł. **Grzegorz Sawicki**, radny województwa opolskiego, a jednocześnie dyrektor Biura Projektów Strategicznych UO zapowiada, że przetarg na prace budowlane w Prószkowie i Opolu zostanie rozstrzygnięty na początku listo-

Część budynków powstanie od podstaw, pozostałe będą wyremontowane

pada. Jak tylko zostanie wybrany wykonawca, zostanie ogłoszony przetarg - tym razem na zakup wyposażenia laboratoriów. Marszałek województwa **Andrzej Buła** przypomina, że prace związane z projektem dotyczącym rewitalizacji pomologii trwają od kilku lat. - To jest jeden z pomysłów, aby to, co odbudujemy, zadedykować konkretnej grupie społecznej. Projekt uczelni poddaje rewitalizacji to, co kiedyś służyło szkole ogrodniczej. Będą się tam odbywały prace badawcze, a naszym życzeniem jest, aby partnerem w tym projekcie były firmy zajmujące się m.in. ochroną roślin czy bran-

żą rolniczą. Centrum naukowo-badawcze będzie prowadziło działalność zarobkową. To jeden z trendów, które sprawdziły się za zachodnią granicą - dodaje. Prace budowlane jeszcze się nie rozpoczęły, ale uniwersytet już myśli o przyszłych zadaniach Centrum. W tej chwili podpisane są porozumienia m.in. z Polskim Związkiem Wędkarskim i Grupą Azoty ZAK w Kędzie-rzynie -Kozłu - przyszłe centrum będzie prowadzić badania dotyczące źródeł chorób ryb czy stosowania produktów azotowych w rolnictwie.

Piotr Wrona

Grzegorz Sawicki, radny województwa opolskiego, dyrektor Biura Projektów Strategicznych UO

- Prószkowska pomologia to druga znacząca dla uczelni inwestycja po kierunku lekarskim, ale to także wielka sprawa dla regionu - powstanie

Międzynarodowe Centrum Naukowo-Rozwojowe na rzecz Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego. Przed nami ogromne wyzwanie. Jest to jedyny tego typu projekt naukowo-badawczy w regionie, połączony z prywatnym biznesem. Będzie to baza dla pracowników wydziałów przyrodniczo-technicznego, chemicznego, rolniczego, ekonomii i biznesu. W ramach projektu budowlanego część budynków powstanie od podstaw, pozostałe będą wyremontowane. Przygotowujemy poletka eksperymentalne oraz tereny wystawiennicze. Będą tam organizowane targi ekologiczne i rolnicze.

Umowa na przekazanie dotacji unijnej z urzędu marszałkowskiego została podpisana w lutym tego roku

Turawa nie tylko latem

Turawskie Jezioro Średnie, to atrakcja nie tylko w letnie miesiące. Miejsce to chętnie odwiedzane jest nawet zimą. Udało się oczyścić jezioro, a wokół zbiornika powstały turystyczne trasy, place zabaw i miejsca rekreacji.

Boiska, ścieżki, toalety, place zabaw. W ostatnich latach Jezioro Średnie przechodziło modernizację. Prace podzielone były na trzy etapy.

- Ponad 10 lat temu zamontowaliśmy sześciotonowy aerator - mówi **Waldemar Kampa**, wójt gminy Turawa. Urządzenie, które współfinansował urząd marszałkowski, zamontowane jest na środku jeziora. - Dzięki jego pracy jezioro zostało ono oczyszczone. Napowietrzanie wody i uwalnia-

Turawa inwestuje fundusze unijne m. in. w poprawę atrakcyjności turystycznej gminy Fot. UG Turawa

nie z niej fosforanów sprawiło, że woda jest krystaliczna. Przewadziliśmy kampanię nawołującą do powrotu nad nasze jezioro i udało się - dodaje wójt. Oczyszczenie wody sprawiło, że jezioro stało się atrakcją turystyczną. Latem przebywają nad zbiornikiem setki osób. To wpły-

nęło również na decyzję o staraniach o unijne pieniądze, by uatrakcyjnić otoczenie.

- Rozpoczęliśmy od remontu alejek, okalających jezioro, murów, nawoziliśmy czysty piasek. Zadbaliśmy o place zabaw. To miejsce dla całych rodzin. Praktycznie przez cały rok przyjeżdżają

do nas turyści. Zamontowano ławeczki, przygotowano wiaty do grilla. Następnie zbudowaliśmy boisko - wylicza wójt Turawy. By wydłużyć czas możliwości korzystania z boiska oraz ciągu pieszego, wykonano ich oświetlenie, co również przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa i komfor-

tu turystów.

W tym roku oddano również kolejny, tym razem kilometrowy, odcinek ścieżki pieszo-rowerowej. Trasa charakteryzuje się kolorową nawierzchnią, przy niej ustawione zostały ławeczki, nie brakuje również toalet.

Gmina otrzymała do budowy ścieżki dofinansowanie - prawie 300 tysięcy złotych z Unii Europejskiej.

Drugi etap rewitalizacji otoczenia Jeziora Średniego to koszt prawie 1 miliona 500 tysięcy złotych. 860 tysięcy pochodziło z dofinansowania Lokalnej Grupy Rybackiej Opolszczyzna, której gmina jest członkiem a także ze środków Lokalnej Grupy Działania.

Prace, które wykonano wokół jeziora przez ostatnie lata, kosztowały prawie 3 miliony złotych. Teraz gmina ogłosiła przetarg na opracowanie dokumentacji, związanej z budową trasy rowerowej, która połączy centrum handlowe Turawa Park z północnym brzegiem Jeziora Dużego.

PW

Nowoczesna edukacja przyrodnicza

Sala ekspozycyjna, warsztatowa, audiowizualna, dwa infokioski przybliżą tajniki przyrody. Tak wygląda po przebudowie ośrodek edukacji przyrodniczej Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych w Ładzy.

Pomysł na zorganizowanie ośrodka w Ładzy zrodził się prawie 10 lat temu. Wcześniej władze gminy Pokój przekazały budynek Zespołowi Opolskich Parków Krajobrazowych. Został on gruntownie wyremontowany i doposażony. – To miejsce na zajęcia związane z edukacją przyrodniczą. Od lat organizujemy spotkania w terenie dla najmłodszych i dzieci, a teraz mamy miejsce, gdzie można pracować nawet przy brzydkiej pogodzie – mówi **Ireneusz Hebda**, dyrektor Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych.

Na odwiedzających czeka m.in. nowoczesny plac zabaw, ogródek ziołowy, ogródek edukacyjny przed budynkiem, liczne tablice edukacyjne, duża, zadaszona wiatra, miejsce na ognisko oraz

Na odwiedzających czeka, oprócz sal warsztatowych i ekspozycyjnych, nowoczesny plac zabaw

profesjonalna stacja naprawy rowerów. Wszystkie te elementy sprawiają, że zarówno zorganizowane grupy, jak i rodziny mogą tu doskonale spędzać czas. Będzie rewitalizacja ogródka ziołowego, domków dla owadów błonkoskrzydłych oraz uzupełnienie zieleni w otoczeniu budynku.

Na odwiedzających czekają 24 miejsca noclegowe w 6 pokojach dwuosobowych i 2 pokojach sześciuosobowych. W sali ekspozycyjnej prezentowane będą najciekawsze gatunki roślin i zwierząt oraz ich siedliska występujące na terenie Stobraw-

skiego Parku Krajobrazowego. Jedną z sal, wyposażoną w nowoczesne projektory 3D i nagłośnienie, pozwolą na zabranie odwiedzających prosto do świata dzikiej przyrody i pokazania najciekawszych walorów przyrodniczych regionu. Do dyspozycji zwiedzających Ośrodek zainstalowane będą dwa kioski multimedialne, dzięki którym będzie można poszerzyć swoją wiedzę o parku, poznać najciekawsze miejsca, atrakcje, szlaki, a także sprawdzić swą wiedzę w quizach.

Drugi etap modernizacji przewiduje m.in. zbudowanie parku,

ścieżki sensorycznej i ogrodu edukacyjnego.

Projekt „Przebudowa i wyposażenie siedziby Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych z ośrodkiem edukacji przyrodniczej w Pokrzywnej oraz wyposażenie ośrodka edukacji przyrodniczej Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych w Ładzy” realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego. Kwota dotacji unijnej wyniosła 1,4 mln złotych.

Piotr Wrona

Hubert Kołodziej,
radny województwa opolskiego

- Województwo opolskie wypracowało ciekawy i skuteczny system wspierania sportu. Najważniejsze jest szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo. Bez tego i bez masowości sportu nie ma efektów. Na to wszystko wpływa wiele czynników – m.in. system stypendiów dla najlepszych młodych sportowców, nagrody za osiągnięte wyniki, wsparcie dla programów sportowych w wielu dyscyplinach oraz dbałość o bazę sportową. Udało nam się wypracować system, który pozwala na tak wielokierunkowe wspieranie sportu. Wtedy, gdy samorząd województwa wspiera i koordy

Odnawiają niemodlińską perelkę

Zamek w Niemodlinie pięknie. Do tej pory wyremontowano dach, prace trwają przy elewacji i wnętrzach tego zabytkowego budynku. Odnowiony został również mur obronny.

Niemodliński zabytek, mający ponad 700 lat, powoli odzyskuje dawny blask. Od chwili, kiedy zabytek został przejęty przez nowych właścicieli, nieustannie trwają przy nim prace remontowe. Dzięki prywatnym pieniądzom został sfinansowany np. remont dachu. Dofinansowanie na renowację tego zabytku przekazuje także urząd marszałkowski. Fundacja otrzymała również pieniądze na wydanie przewodnika. - Budynek jest już w pełni zabezpieczony. Wcześniej zniszczony dach powodował, że do wnętrza dostawała się woda. Dachówki

były przygotowane na specjalne zamówienie. Nawiązując kolorystycznie i kształtem do tego, co było pierwotnie. Wcześniej wymienione zostały elementy więźby dachowej. Niemodlin jest jednym z najbardziej wartościowych historycznie, największych oraz najpotężniejszych zamków w Polsce – mówi Joanna Kardasińska, prezes fundacji na rzecz zamku książęcego Niemodlin.

Dzięki pieniądzom przekazanym przez urząd marszałkowski udało się m.in. uporządkować ogród, odrestaurować mur. Prace trwają również we wnętrzach zabytku. Odnowione zostały piwnice, kaplica oraz krypty, w których spoczywają szczątki rodziny von Praschma.

- Oczyszcziliśmy przysamkowy park. Ten projekt realizowany jest dzięki Lokalnej Grupie Działania. Przycięliśmy drzewa, oczyszcziliśmy cały teren, przygotowaliśmy alejki, tak aby zwiedzający mogli tam swobodnie wypoczywać. Za-

montowaliśmy już elementy małej architektury. To są pierwsze prace porządkowe. W przyszłości chcemy na podstawie zebranych dokumentów odtworzyć historyczny ogród – dodaje **Joanna Kardasińska**. Prace prowadzone były również przy murach okalających zamek.

Przypomnijmy, że miasta partnerskie Niemodlin oraz Prażmo podjęły się realizacji wspólnego projektu, na który przyznano dofinansowanie z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Pradziad - Odnowiliśmy i oczyszcziliśmy mur. Uzupełnione zostały ubytki, wymieniona została uszkodzona dachówka. Na podstawie materiałów archiwalnych zrekonstruowaliśmy basteję i niewielką basztę obronną. Całość jest oświetlona, by lepiej wyeksponować zabytek po zmroku – dodaje **Artur Pieczarka** z urzędu gminy w Niemodlinie. Celem projektu było przygotowanie podwalin dla utworzenia nowego, transgranicznego produktu

W niemodlińskim zamku, mimo remontów, życie wro

turystycznego „Szlak Śladami Rodu Praschma”, bazującego na dziedzictwie kulturowym rodu, który stał się właścicielem dóbr niemodlińskich pod koniec XVIII w. i władał nim do 1945r. - Dzięki realizacji polsko-czeskiego projektu możliwe będzie przybliżenie mieszkańcom obu stron pogranicza wspólnej historii tych ziem – dodaje Artur Pieczarka. Koszt remontu muru i bastei wyniósł 84 870 złotych, z czego dofinansowanie unijne wyniosło ponad 66 tysięcy złotych. Przed fundacją teraz ogromne wyzwanie, jakim będzie reno-

wacja ponad 100 okien i zabytkowych drzwi. Zamek mimo prowadzonych prac otwarty jest dla turystów. Jego wnętrza można zwiedzać wraz z przewodnikiem, którzy przybliżą historię tego miejsca.

25 listopada otwarta będzie wystawa ikon. - Fundacja otrzymała 100 ikon. 22 z nich zostaną wyeksponowane. To będzie jedyna taka kolekcja w województwie opolskim - dodaje Joanna Kardasińska.

PW

Celem jest bezpieczeństwo dzieci

Ubiegłoroczna, trudna decyzja o przeniesieniu rehabilitacji dziecięcej z ośrodka w Suchym Borze do Kup pozwoliła na zorganizowanie lepszej bazy rehabilitacyjnej i zorganizowanie lepszych warunków do rehabilitacji dzieci. Realizowane są właśnie plany jej rozwoju.

Jak mówi wicemarszałek **Roman Kolek**, decyzja o przeniesieniu była podyktowana trudnymi warunkami lokalowymi w Suchym Borze i niebezpieczeństwami, jakie te warunki mogły stwarzać przebywającym tam dzieciom. – Dziś ośrodek w Kup jest dla dzieci kompleksowym ośrodkiem rehabilitacji dziecięcej w regionie

Budynek z zewnątrz wygląda już ładnie, teraz intensywne prace prowadzone są wewnątrz

- dodaje.

Marek Drobik, prezes Stobrowskiego Centrum Medycznego, do którego należy ośrodek

w Kup, mówi, że są tu specjaliści, są warunki do działalności rehabilitacyjnej, a będą też warunki do pobytu całodobo-

wego. – Naszym celem jest bezpieczeństwo zdrowotne dzieci. Rehabilitacja prowadzona jest na najwyższym poziomie, jest bardzo dobry personel, między innymi ten wcześniej pracujący w Suchym Borze. Wielką wartością Kup jest to, że oddział rehabilitacji dziecięcej sąsiaduje ze szpitalem. To daje możliwość szerokiej diagnostyki, a przez to wzrost bezpieczeństwa rehabilitowanych dzieci – dodaje.

Marek Drobik podkreśla, że w Kup na razie funkcjonuje tylko oddział dzienny – podobnie, jak to było w ośrodku w Suchym Borze. – Ale mamy konkretne plany rozpoczęcia działalności całodobowej – mówi. Zarząd Stobrowskiego Centrum Medycznego inwestuje pieniądze, które pozyskano ze sprzedaży obiektów w Suchym Borze i Jarnołtówku, w rozwój działalności rehabilitacyjnej i pobytowej w Kup. Właśnie trwa remont,

który pozwoli na przygotowanie pomieszczeń do uruchomienia opieki całodobowej. Dziś z rehabilitacji w ośrodku w Kup korzysta miesięcznie około 30 dzieci, a baza hotelowa powinna tę liczbę zwiększyć. Będzie to jedyny taki kompleksowy ośrodek w województwie opolskim.

- Będziemy tak rozszerzać rehabilitację dzieci, by nie odczuły one zmiany ośrodków – mówi prezes Drobik. Według kosztorysu przygotowanie całodobowego oddziału z 25 łózkami będzie kosztować około 1,5 miliona złotych. Obiekt będzie już niedługo gotowy, a od decyzji Narodowego Funduszu Zdrowia zależy, kiedy zakontraktuje tam nowe świadczenia, związane z całodobową opieką rehabilitacyjną – tak, by w pełni zadbać o bezpieczeństwo dzieci.

Violetta Ruszczewska

Duże oszczędności i piękny wygląd

Publiczne Przedszkole nr 2 w Ozimku już po termo modernizacji Fot. UMG Ozimek

Gminy zrzeszone w Aglomeracji Opolskiej z powodzeniem korzystają z możliwości Regionalnego Programu Operacyjnego. Metamorfozę pod względem energetycznym i wizerunkowym przeprowadzono m.in. w szkołach, przedszkolach czy ośrodkach kultury.

Dzięki zastosowaniu nowoczesnych, często ekologicznych rozwiązań grzewczych, odpowiedniemu ociepleniu i izolacji, wymianie stolarki okiennej, inwestycje znacząco obniżają koszty eksploatacyjne obiektów publicznych. Ważny przy tym jest kompleksowy zakres robót. Budynki zyskują nowe oblicze, piękniejsze przestrzeń publiczną. Samorząd Województwa Opolskiego w całej Aglomeracji Opolskiej na ten cel przekazał za pośrednictwem Regionalnego Programu Operacyjnego już

ponad 22,4 mln złotych. W ciągu kolejnych naborów do rozdysponowania pozostało 17 mln zł.

Kolorowo i ekologicznie w Ozimku

Jednym z przykładów pozytywnych zmian jakościowych jest budynek Publicznego Przedszkola nr 2 w Ozimku. Całkowity koszt inwestycji to blisko 2,2 mln złotych, kwota unijnego dofinansowania to prawie 1,2 mln zł. Poprawił się znacząco komfort cieplny, a co za tym idzie,

oszczędność energii i ograniczenie emisji dwutlenku węgla i pyłów. Budynek został kompleksowo ocieplony, wymieniono okna i pokrycie dachu, zainstalowano ogniwa fotowoltaiczne. Zmodernizowano m.in. węzeł cieplny i wentylację, zamontowano pompę ciepła. Wymieniono oświetlenie na energooszczędne. Wizualnie obiekt nie przypomina smutnego budynku sprzed remontu. Estetyczna elewacja w ciepłych, pastelowych barwach doskonale pasuje do charakteru tego miejsca. Pra-

ce budowlane prowadzone były w okresie wakacyjnym, od czerwca do września br. Do placówki uczęszczają cztery grupy przedszkolaków, w sumie 90 dzieci. Maluchy z Ozimka mają teraz piękne, kolorowe i - co najważniejsze - komfortowe miejsce nauki i zabawy.

Międzypokoleniowe miejsce spotkań w Żelaznej

Metamorfozę przechodzi również budynek świetlicy wiejskiej w Żelaznej. Gmina Dąbrowa pozyskała na ten cel 545 tys. zł z Regionalnego Programu Operacyjnego, całość kosztuje ponad 690 tys. zł. Miejsce spotkań mieszkańców wsi wymagało kompleksowego remontu. Projekt obejmuje wykonanie docieplenia budynku (dach, ściany i fundamenty), z uwzględnieniem najwyższych norm, montaż in-

stalacji fotowoltaicznej, wymianę okien, instalacji grzewczej na pellet, a także zmianę oświetlenia na oszczędne typu LED.

Przed remontem budynek pełnił funkcję biblioteki i świetlicy wiejskiej, z możliwością wykorzystania jako sali gimnastycznej dla młodzieży gimnazjum. Z uwagi na fakt, że ucierpiał podczas powodzi, wymagał prac remontowych. Po realizacji zadania zmieni się funkcjonalność budynku. Z jednej strony wprowadzone zmiany zmniejszą koszty utrzymania obiektu, z drugiej strony będzie dostosowany do wielokierunkowych potrzeb mieszkańców w różnych grupach wiekowych. Zakończenie inwestycji zaplanowane jest na przełom października i listopada tego roku.

Karolina Kondracka

Świetlica w Żelaznej jest właśnie remontowana Fot. UG Dąbrowa

Leader zmienia małe miejscowości

Międzynarodowy Festiwal Tortów, Ciast i Ciasteczek organizowany przez LGD Stobrawski Zielony Szlak jest już znany nie tylko w regionie

Na Opolszczyźnie funkcjonuje 10 Lokalnych Grup Działania, które w latach 2014-2020 otrzymały łącznie 99,3 mln złotych na projekty zgodne z przyjętymi przez nie lokalnymi strategiami rozwoju.

Dzięki tym funduszom w małych miejscowościach powstają i rozwijają się nowe firmy, remontowane są zabytkowe obiekty, budowane place zabaw czy zewnętrzne siłownie.

Pierwszym krokiem do zmiany obszarów miejskich i małych miejscowości jest zdefiniowanie potrzeb. Leader w pierwszej kolejności określa więc te potrzeby, a następnie wskazuje na sposoby ich rozwiązania. Dzięki możliwościom finansowym, jakie daje program, mieszkańcy się aktywizują,

99,3 mln złotych dla 10 Lokalnych Grup Działania

zawiązywane są partnerstwa, a mieszkańcy wspólnie angażują się w budowę lokalnej infrastruktury – mówi **Antoni Konopka**, członek zarządu województwa.

Mieszkańcy potrzebują przede wszystkim domu i pracy, dlatego potrzebne są pieniądze na nową infrastrukturę techniczną, a także społeczną.

W latach 2014-2020 Lokalna Grupa Działania Stobrawski Zielony Szlak, mając do rozdyponowania blisko 12 mln zł, ogłosiła 27 naborów, w tym 11 na realizację projektów grantowych. Dofinansowanie otrzymało 156 beneficjentów.

- Prowadzimy szerokie działania, promujące walory turystyczne gmin z naszego obszaru. Publikujemy foldery, artykuły prasowe, bierzemy udział w różnego rodzaju

festiwalach, targach, jarmarkach i festynach – wylicza **Jadwiga Kulczycka**, kierownik biura LGD Stobrawski Zielony Szlak. LGD opracowuje też pakiety turystyczne, np. „Mała Panew -Wielka przygoda”, i organizuje festiwale jak Stobrawski Festiwal Piosenki Turystycznej czy Międzynarodowy Festiwal Tortów, Ciast i Ciasteczek, które wpięły się już w kalendarz województwa opolskiego.

Wszystkie LGD w województwie ogłosiły łącznie 156 naborów, otrzymały 747 wniosków o dofinansowanie i zawarły już niemal 300 umów.

Ale rozwój opolskich wsi to nie tylko PROW – dodaje Antoni Konopka. Przykładem jest „Program Odnowy Wsi”, który trwa już ponad 20 lat, a finansowany jest z budżetu województwa. W ramach RPO zaś realizowane są działania związane z bioróżnorodnością na terenach wiejskich, m.in. zakładanie sadów z drzewami starych odmian, odtwarzanie alei drzew czereśniowych. Istotne wsparcie to również fundusz sołecki funkcjonujący w większości gmin województwa opolskiego.

Violetta Ruszczewska

Chrząstowice chętnie sięgają po unijne pieniądze

Gmina aktywnie pozyskuje środki m.in. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Z pozoru małe projekty mają duże znaczenie dla mieszkańców gminy. Zmienia się otoczenie i jakość życia.

W gminie Chrząstowice w 2018 r. realizowanych jest wiele inwestycji współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej. W maju br. zakończono inwestycję związaną z przebudową w Dębskiej Kuźni drogi gminnej - powstał nowy chodnik, przebudowano zjazdy i wejścia do posesji oraz istniejącą zatokę autobusową. Przy miejscowej szkole pojawił się próg zwalniający. Około 290 tys. na realizację tej inwestycji pochodziło z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a jej całkowity koszt to ponad 560 tys. zł.

Gmina stawia również na rozbudowę kanalizacji sanitarnej. W maju

br. odebrane zostały roboty pierwszego etapu budowy kanalizacji sanitarnej w Dąbrowicach. Wybudowano ponad 2,6 km tranzytu sieci kanalizacji z Dębskiej Kuźni przez Dębnie oraz stację pomiaru ilości ścieków w Dębnie. Na ten cel wydano ponad 3,5 mln, z czego 1,8 mln to pieniądze europejskie. Drugi etap robót budowlanych rozpoczęto w październiku. Obejmuje on wykonanie tranzytu kanalizacji z Dębnia do Dąbrowic oraz sieci szczegółowej w Dąbrowicach. Efektem realizacji projektu będzie ponad 6 km sieci kanalizacyjnej wraz z 58 przyłączami kanalizacyjnymi. Na spłatę zobowiązań gmina pozyskała pożyczkę w wysokości ok. 1,4 mln złotych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu. Planowany termin zakończenia realizacji inwestycji to kwiecień 2019 roku.

Warto zaznaczyć, że jeszcze w październiku gmina ma podpisać kolejną umowę o dofinansowanie w ramach PROW. Tym razem będzie to zadanie pn. „Roz-

wój sieci miejsc przystankowych i aktywności ruchowej na szlakach rowerowych gminy Chrząstowice”. Do września 2019 r. w trzech miejscowościach gminy, tj. w Dębskiej Kuźni, Chrząstowicach i Niwkach zagospodarowane będą miejsca przystankowe i tereny zielone, pojawią się m.in. urządzenia siłowe oraz plac zabaw dla najmłodszych. Ponad ćwierć miliona unijnego dofinansowania wesprze projekt o łącznej wartości ponad 400 tys. złotych.

Karolina Kondracka

Pierwszy etap budowy sieci kanalizacyjnej w Dąbrowicy już się zakończył Fot. UG Chrząstowice

Karp nie tylko od święta

Ryba to nie tylko danie coraz częściej goszczące na polskich stołach, ale również mnogość atrakcji. „Karpik”, rekreacja dla wędkarzy, szlaki turystyczne z rybą w tle, gospodarstwa rybackie. Województwo opolskie, to zagłębie karpia.

Lokalna Grupa Rybacka „Opolszczyzna” liczy na to, że opolski karp coraz częściej będzie gościł na naszych stołach. Fot. Janusz Preuhs

Program Operacyjny „Rybnictwo i Morze” wspiera producentów ryb, promuje ich spożycie oraz turystykę rybacką. – To projekty inwestycyjne w gospodarstwach rybackich, ale też działania wspierające kulturę i promocję rybactwa – wyjaśnia członek zarządu województwa **Antoni Konopka**. Jak przyznaje, województwo opolskie ma bardzo silną pozycję, jeśli idzie o produkcję karpia. – Jesteśmy na trzecim miejscu w kraju. Obszar Opolszczyzny jest znakomicie wykorzystany i ma duży potencjał, związany nie tylko z gospodarką rybacką, ale też sportem i turystyką wodną. Pieniądże były i są sprawnie wykorzystane. Ważny jest też model żywienia, dobrze byłoby, gdyby karp gościł na stołach nie tylko od święta – mówi. Optymistycznie na „kwestię karpia” patrzy również **Jakub Roszok**, prezes Lokalnej Grupy Rybackiej „Opolszczyzna”. – Konsekwentnie realizujemy nasz cel. To m.in. utrzymanie i wzrost zatrudnienia w sektorze rybackim, ale i rozwój turystyki nad wodą. Wspieramy też gospodarstwa rybackie. Dopuszczenie do nowych sprzęt podnosi ich jakość, poprawia poziom świadczonych usług i pozwala na zachowanie dobrostanu ryb – wyjaśnia. Ważne jest – jak mówi – aby projekty promowały nie tylko ryby, które pływają, ale również te które konsumujemy. – Mam nadzieję, że karp będzie coraz częściej gościł na naszych stołach, a w restauracjach oraz punktach sprzedaży stanie się dostępny przez cały rok – mówi.

Z realizacji projektu skorzysta-

ją m.in. mieszkańcy gminy Popielów. Tamtejsze Samorządowe Centrum Kultury, Turystyki i Rekreacji planuje zorganizować w jego ramach ekspozycję rybacką i zaplecze sanitarne kąpieliska w Nowych Siótkowicach. Zostało ono otwarte na początku lipca tego roku. – Powstanie prezentacja poświęcona rybnictwu w gminie, a także szatnie i zaplecze sanitarne. Chcemy umilić mieszkańcom pobyt w tym miejscu i zaprezentować im nasze tradycje rybackie. Prace budowlane ruszą w przyszłym roku – wyjaśnia **Piotr Szafranski** z SCKTiR.

Kolejną, 10 już edycję Święta Karpia 2018, przygotowuje z kolei Ośrodek Kultury w Niemodlinie. – Już po raz szesnasty zapraszamy w dniach 16 – 17 listopada do Niemodlina. Będzie się działo bardzo dużo: gala wręczenia nagród zwycięzcom dwóch konkursów satyrycznych – Karpik 2018, skierowanego do profesjonalistów -rysowników oraz Mały Karpik 2018, dedykowanego dzieciom z gmin zrzeszonych w Lokalnej RGD „Opolszczyzna” w dwóch kategoriach wiekowych. Dużym wydarzeniem będzie też X Polsko – Czeski Konkurs Kulinaryny na Potrawę z Ryb. Wydamy także publikację podsumowującą 15 lat konkursu plastycznego – wymienia **Katarzyna Paszula**, dyrektor Ośrodka Kultury w Niemodlinie. W ramach wydarzenia odbyły się już zawody wędkarskie dla kobiet, gdzie panie rywalizowały o zwycięstwo na zalewie Ścinawy Niemodlińskiej.

Karolina Kondracka

WSZYSTKO DLA OPOLSKICH RODZIN

„Opolskie dla Rodziny” to program wielu różnych działań, zainicjowanych przez Zarząd Województwa Opolskiego, skierowanych do mieszkańców regionu, na każdym etapie ich życia - od tych najmłodszych aż po seniorów. To 360 milionów euro w latach 2014-2020 przeznaczonych właśnie na takie projekty.

A wszystkie działania podejmowane są po to, by Opolskie było dla każdego regionem coraz bardziej przyjaznym do zamieszkania, pracy, aktywności gospodarczej i realizowania własnych ambicji. Powstają nowe miejsca opieki nad dziećmi i osobami starszymi, realizowane są programy zdrowotne i profilaktyczne, poprawia się opieka nad kobietami w ciąży i małymi dziećmi, dofinansowywane są nowe miejsca pracy.

Dzisiaj realizowanych jest ponad **560 projektów** w całym regionie - ponad **1,5 miliarda złotych** już pracuje dla opolskich rodzin

- **926 milionów** złotych na nowe miejsca pracy i rozwój przedsiębiorczości;
- **163 miliony** złotych na rozwój edukacji;
- **89 milionów** złotych na opiekę żłobkowo-przedszkolną;
- **329 miliony** złotych na usługi zdrowotne i społeczne.
- **130 milionów** złotych na poprawę infrastruktury i nowoczesny sprzęt w opolskiej służbie zdrowia (m.in. tomografy, mamografy, respiratory, defibrylatory, sprzęt neurochirurgiczny, wideoendoskopy, łóżka specjalistyczne i rehabilitacyjne)

Dla lepszej pracy

Już **926** milionów złotych przeznaczono na nowe miejsca pracy i rozwój przedsiębiorczości, z tego już ponad **116** mln zł na aktywizację osób bezrobotnych i **60** mln zł na zakładanie działalności gospodarczej

Dla uczących się

163 miliony złotych zainwestowano do tej pory w rozwój edukacji, w tym na szkolnictwo zawodowe. To m.in. poprawa warunków kształcenia zawodowego **12 000** uczniów w **22** placówkach w regionie - w Opolu, Brzegu, Kędzierzynie-Koźlu, Kluczborku, Krapkowicach, Namysłowie, Prudniku i Strzelcach Opolskich.

Dla rodziców i dzieci

Już **89 milionów złotych** przeznaczono na opiekę żłobkowo-przedszkolną. To m.in.:

- **15 681** kobiet objętych szczególną, bezpłatną opieką w czasie ciąży, porodu i połogu (m.in. bezpłatne badania prenatalne, poradnictwo specjalistyczne, opieka medyczna);
- **8 072** dzieci objętych darmowymi szczepieniami ochronnymi;
- ponad **470** nowych miejsc opieki dla dzieciw niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych m.in. w Opolu, Strzelcach Opolskich, Tułowicach, Kluczborku czy Krapkowicach.
- specjalistyczne, bezpłatne poradnictwo dla **1501** młodych ojców.

Dla seniorów

Na usługi zdrowotne i społeczne przeznaczono już **329 milionów złotych**. To m.in.:

- **4 030** osób objętych bezpłatnym programem profilaktyki nowotworu jelita grubego;
- **2 521** osób objętych bezpłatną pomocą zdrowotną, mającą na celu zmniejszenie nadwagi i otyłości oraz ryzyka zagrożenia cukrzycą;
- wsparcie w zakresie opieki zdrowotnej dla **4 925** osób starszych, w tym teleopieka medyczna dla **2770** osób;
- **15** nowych wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego;
- **540** opiekunów osób starszych i niesamodzielnych przygotowywanych do pracy;
- **837** miejsc opieki dla osób starszych i zależnych, czyli **466** miejsc w całodobowych domach opieki; **160** miejsc w dziennych domach opieki; **211** miejsc w mieszkaniach wspieranych – to m.in. domy seniora w Zawadzkiem (już otwarty) oraz w Dąbrowie, Przyworach, Przysieczy, Rzędowie, Starych Budkowicach, Staniszcach Wielkich, Jemielnicy, Brzegu, Starym Lesie, Głogówku, Pawłowicach, Praszce, Borkowicach, Opolu i Mosznej.

O tym, co „Opolskie dla rodziny” oferuje za darmo mieszkańcom województwa opolskiego, można się dowiedzieć na stronie <http://dlarodziny.opolskie.pl>

Nie stójcie z boku i korzystajcie z działań programu – to przecież propozycje dla Was i Waszych rodzin!